LA TRAP

de **Grant Golliher**,
autorul cărţii *Chasing a Dream: A Horseman's Memoir*

Grant Golliher

și Ellen Daly

LA TRAP

Lecții de viață, leadership și empatie

de la un cowboy nonconformist

Traducere din limba engleză

de **Diana-Maria Trăncuță**

ap!

act și politon

Editura ACT și Politon
Str. Înclinată, nr. 129, Sector 5, București, România, C.P. 050202.
Tel: 0723 150 590, e-mail: office@actsipoliton.ro
www.actsipoliton.ro

This edition published by arrangement with G.P. Putnam's Sons,
an imprint of Penguin Publishing Group,
a division of Penguin Random House LLC
Think Like a Horse
Copyright © 2022 by Unbridled Horses, LLC
© 2022 Editura ACT și Politon pentru prezenta ediție românească

Traducător: **Diana-Maria Trăncuță**
Redactor: **Alexandra Cilliota**
Editor: **Maria Nicula**
Tehnoredactor: **Teodora Vlădescu**
Coperta: **Alexandra Ilie**
Copyright Manager: **Andrei Popa**

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
GOLLIHER, GRANT
La trap / Grant Golliher; trad.: Diana-Maria Trăncuță. - București: ACT și Politon, 2023
ISBN 978-630-303-192-7
I. Trăncuță, Diana-Maria (trad.)
159.9

AVERTISMENT: Distribuirea, copierea sau piratarea în orice fel a acestei cărți nu este pedepsită numai prin lege, dar contravine și tuturor normelor și principiilor etice și sănătoase pe care un astfel de titlu le promovează. Ce fel de efect va avea energia pe care vreți să o transmiteți mai departe, dacă aceasta vine prin furt, ilegalitate și lipsă de respect față de autor și față de toți cei care au contribuit la crearea acestei cărți, astfel ca ea să ajungă la dumneavoastră? Împărtășiți cu ceilalți informațiile importante, valorile și lecțiile pe care le-ați aflat din acest material, într-un mod corect și responsabil.

Următoarei generații de lideri

Cuprins

Prefață la ediția în limba română — 9

INTRODUCERE

Tot ce trebuie să știu am învățat de la un cal — 15

CAPITOLUL UNU

Nu poți minți un cal — 29

CAPITOLUL DOI

Instinctul nu poate fi predat, dar poate fi învățat — 49

CAPITOLUL TREI

Dă-i numele la înălțimea căruia vrei să se ridice — 69

CAPITOLUL PATRU

Stabilirea unor limite clare contribuie la fericirea cailor — 89

CAPITOLUL CINCI

Înlesnește o alegere corectă și îngreunează o alegere greșită — 117

CAPITOLUL ȘASE

Nu te grăbi să iei, grăbește-te să dai — 135

CAPITOLUL ȘAPTE

Nu e vorba doar de ziua de azi, ci de restul vieții lui — 161

CAPITOLUL OPT

Dacă gestionezi o atitudine, nu va trebui să gestionezi o acțiune — 181

CAPITOLUL NOUĂ

Poți fi mai aspru sau poți fi mai bun — 201

CAPITOLUL ZECE

Nu te teme să avansezi — 219

CAPITOLUL UNSPREZECE

Toți caii au nevoie de un scop — 241

CAPITOLUL DOISPREZECE

Arată-ți și cealaltă latură — 263

Mulțumiri — 285

Semnatarii fotografiilor — 287

Prefață la ediția în limba română

Când am fost rugat să scriu această prefață, nu m-am gândit de două ori. În primul rând, pentru că un prieten foarte drag mie a făcut acest lucru, un prieten care știa că între mine și autorul cărții, Grant Golliher, există o legătură foarte puternică, chiar dacă nu ne cunoaștem personal.

Este vorba despre acea legătură care se naște între oamenii de cai, care traversează continentele, creează postări virale pe platformele de socializare și oferă un motiv pentru a schimba păreri și a clădi prietenii, unele dintre ele extraordinare. Aceasta este puntea care se naște din dragostea de a lucra cu cele mai nobile animale pe care le-a zămislit Dumnezeu: CAII.

Ca sa înțelegi de ce m-am simțit atât de bine citind *La trap*, o să îți povestesc câte ceva despre mine și despre ce m-a făcut să-mi dedic o bună parte a vieții mele de până acum dresurii și creșterii cailor.

Suntem în anul 2004, iar eu îmi încep pregătirile pentru primul film în care am rol principal (*Păcală se întoarce*), în regia regretatului Geo Saizescu. Personajul meu – PĂCALĂ – trebuia să călărească asemenea unui adevărat erou, un haiduc al vremurilor demult apuse, așa că am început antrenamentul sub îndrumarea unor cascadori

care, bineînțeles, între timp mi-au devenit și prieteni. Aveam 27 de ani.

Impactul cu această lume a însemnat o revelație pentru mine și m-a transformat dintr-un actor care, ca orice alt actor, se lupta cu demonii lui, cu propriile frustrări, într-un om care și-a găsit fericirea în lucrul cu caii.

Există o butadă interesantă care exprimă foarte bine incursiunea în lumea acestor animale superbe: LA ÎNCEPUT CALUL E CAL, PE URMĂ CALUL NU MAI E CAL, IAR LA SFÂRȘIT, CALUL E CAL.

Exact asta am simțit și eu când, odată cu trecerea anilor, am acumulat experiență și am înlăturat din ce în ce mai multe „foi de ceapă" din acest întreg al relației dintre om și cal.

După primul cal cumpărat, a urmat firește și al doilea. Am dezvoltat împreună cu câțiva prieteni un program de dresaj natural comportamental, numit „Caii României", prin care ne-am propus să ajutăm noii proprietari de cai să își educe caii tineri după aceleași principii pe care le învățasem și eu, asemenea autorului acestei cărți, de la mentori care vor rămâne în istoria dresajului comportamental ca fondatorii unei căi mai bune de a educa aceste animale.

Nume ca Ray Hunt și Tom Dorrance înseamnă foarte mult pentru cei care i-au studiat (ca mine) și un privilegiu pentru cei care i-au cunoscut personal (ca Grant Golliher).

De-a lungul timpului, am cunoscut și lucrat și eu cu oameni de cai extraordinari, ca Lajos Kassai – campion

neînfrânt la tir cu arcul călare şi deţinător a 4 recorduri Guinness – sau ca Vern Sapergia – campion canadian de reining* –, care m-au onorat cu prietenia lor şi mi-au împărtăşit din secretele lucrului cu caii. Şi aşa au trecut 20 de ani…

Ţi-am povestit aceste momente din viaţa mea pentru că m-am regăsit în cartea de faţă, în care autorul este realmente transformat de experienţa cu caii într-un mod profund, un mod care transpare pe tot parcursul lecturii şi care te îndeamnă să arunci o privire înăuntrul sufletului tău, un efort pe care, fără ajutorul calului, cei mai mulţi dintre noi nu vor sau nu pot să îl facă.

Şi, dacă am privit această carte subiectiv, din perspectiva antrenorului de cai, tu poţi să o faci la modul obiectiv, din perspectiva omului care doreşte să afle mai multe despre natura umană şi despre tainicele resorturi care ne fac să realizăm lucruri extraordinare sau care ne împing către greşeli pe care le vom regreta.

Cartea lui Grant Golliher este, în primul rând, o incursiune în universul fiinţei umane, cu poveşti despre caractere mai slabe sau mai puternice, cu pilde sub forma unor conversaţii cu un înţelept, doar că mijlocitorul este Măria Sa Calul.

Calul nu minte niciodată, spunea autorul într-una din povestirile sale, ci mai degrabă ne face să ne arătăm aşa cum suntem în realitate, să ne vedem punctele tari, dar

* Tipul principal de dresaj western american, similar cu dresajul olimpic. (n. ed.)

mai ales punctele slabe, şi să înţelegem la ce mai avem de lucrat, pentru că ATUNCI CÂND LUCREZI CU UN CAL, DE FAPT ÎNTOTDEAUNA LUCREZI CU TINE.

Ce l-a făcut pe autor să-şi deschidă porţile ranch-ului pentru oameni care, aparent, nu au nimic de-a face cu dresura calului? Probabil intuiţia că acei oameni aveau nevoie de asta şi dorinţa de a ajuta.

Pentru că, odată ce ai pornit pe acest drum, îţi vei da seama că, indiferent dacă e vorba despre un mustang care trebuie salvat de la abator, despre un veteran de război cu PTSD sau despre un director executiv care vrea să devină un lider mai bun, toţi au aceeaşi nevoie: să fie înţeleşi, să aibă un scop clar în viaţă şi să ştie că ei contează pentru ceilalţi!

La Trap nu este doar o carte de dezvoltare personală, chiar dacă se înscrie în acest trend al lumii noastre, în care căutăm răspunsuri prin diferite mijloace, ci este o carte care ARE răspunsul la multe întrebări. Dacă vrei să-l ştii şi tu, ÎNTREABĂ CALUL!

Denis Ştefan,

actor şi dresor de cai

Denis Ștefan

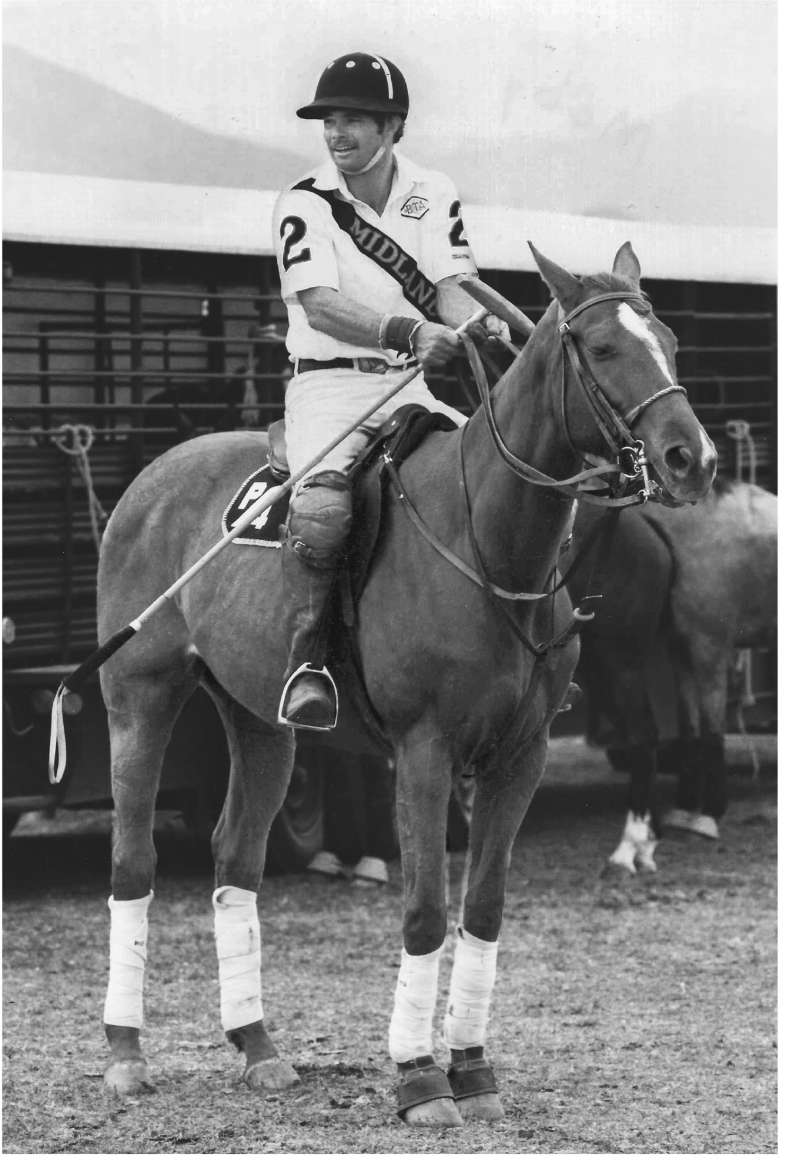
2
MIDLAND

INTRODUCERE

Tot ce trebuie să știu am învățat de la un cal

— Înțeleg că ajutați oamenii care au probleme cu caii.

— Nu, doamnă, eu nu fac asta... de fapt lucrurile stau invers.

Ajut caii care au probleme cu oamenii.

– NICHOLAS EVANS, *Îmblânzitorul de cai*

ÎN COPILĂRIE, cei mai buni prieteni ai mei aveau patru picioare şi urechi mari. Tata creştea cai la ferma noastră de piersici din Palisade, un orăşel din vestul statului Colorado, unde Munţii Stâncoşi lasă loc deşertului Utah.

La vârsta de 7 ani, am primit sarcina de a „îmblânzi" mânjii – un vechi termen specific cowboylor folosit atunci când înveţi un cal să accepte şaua, căpăstrul şi călăreţul. Aşa cum sugerează cuvântul, nu e tocmai o misiune în care acţionezi cu blândeţe. Ideea e să te impui împotriva voinţei animalului mai mare şi mai puternic, pentru ca el să se supună indicaţiilor călăreţului. Sau, aşa cum spunea tata: „Arată-le cine e şeful".

Simţeam teama mânjilor când tata îi ţinea strâns de căpăstru. Mă urcam pe spinarea lor şi luptam din răsputeri pentru viaţa mea, în timp ce ei alergau speriaţi printre piersici. Nu-i de mirare că se temeau. Pentru un cal din sălbăticie, singurul lucru care riscă să-i aterizeze în

spinare e un leu de munte. Şi eu mă temeam, pe bună dreptate. În scurt timp, m-am umplut de tăieturi şi de vânătăi, fiindcă eram zgâriat de ramurile copacilor sau azvârlit pe pământul tare, cu senzaţia că nu mai pot să respir.

Am învăţat rapid un lucru important despre catâri. Nu-i poţi forţa să facă un lucru dacă simt că vor avea de suferit. Şi mai ales dacă eşti un copil sfrijit care cântăreşte mai puţin de 27 de kilograme. Aşa că trebuia să găsesc o cale de a coopera cu ei. În plus, nu-mi plăcea că metodele de dresaj ale tatei se bazau pe suferinţă şi teamă.

„Loveşte-i în burtă ca să le atragi atenţia", spunea el.

Nu mi se părea în regulă. În schimb, am încercat să mă împrietenesc cu caii, să pătrund în mintea lor şi să descopăr cum să-i conving să coopereze. Unul dintre primele trucuri pe care le-am aflat despre mânzul meu preferat, Skeeter, era că, dacă-l scărpinam după urechile lui mari şi galbene, îşi apleca capul şi reuşeam să-mi trec, încet, un picior peste gâtul lui. Apoi, când îşi ridica din nou capul, coboram şi mă aşezam pe spinarea lui. Îl călăream fără şa sau căpăstru şi, când voiam să se oprească, mă aplecam uşor în faţă şi-mi puneam mâinile pe gâtul lui.

În prezent, încalec într-o manieră mai convenţională. Dar principiile de bază pe care le-am dezvoltat cu acei mânji – încrederea, răbdarea, dârzenia, bunătatea şi respectul – continuă să fie temelia muncii mele de-o viaţă. Şi nu doar în ce-i priveşte pe prietenii mei cu patru picioare, ci şi pe cei cu două.

Se pare că, atunci când gândești ca un cal, poți descoperi multe despre ființele umane.

Învățând despre cai

Dacă pe vremea aceea mi-ai fi spus că aveam să-mi dedic munca nu doar cailor, ci și oamenilor, nu te-aș fi crezut. Ultimul lucru pe care mi-l imaginam era că voi scrie cărți și voi împărtăși principii de leadership cu directori executivi, instructori, părinți, politicieni, judecători și așa mai departe. Visul meu din copilărie era să devin un om al munților, precum personajele legendare din cărțile pe care le îndrăgeam. Aș fi trăit singur în sălbăticie, cu caii mei – aș fi vânat, aș fi pescuit, aș fi pus capcane. Întotdeauna am fost mai fericit printre animale decât în compania oamenilor.

Sentimentul e justificat, dacă mă gândesc la experiențele mele din copilărie. Mama s-a luptat cu depresia și tendințele suicidale și a căutat alinare la Dumnezeu. Pe atunci, tata era un om dur care nu știa cum să ofere sau să primească afecțiune. Nu ne-a abuzat niciodată fizic pe mine sau pe cei trei frați ai mei, dar era extrem de critic și nu avea destul timp sau răbdare pentru copiii lui. Am crescut în mare parte nesupravegheat, până într-un punct pe care acum îl consider la limita neglijenței. Nimeni nu mă oprea să înot în canalul de irigații unde apa curgea cu o mare viteză, să urc pe cărările stâncoase de pe terasele înalte și să

campez în sălbăticie, însoţit doar de caii mei. La 19 ani, am încălecat pe o iapă, Kate, mi-am încărcat bagajele pe un cal, Jack, şi am pornit într-o călătorie spre nord, de-a lungul Diviziunii Continentale*, spre Canada.

Am ajuns doar până în Wyoming, unde mi-am găsit de lucru la o fermă şi am început să duc o viaţă de cowboy. Acolo am cunoscut-o pe prima mea soţie, Locke, o călăreaţă şi o muziciană talentată. Împreună, am trăit şi am lucrat la cluburi internaţionale de polo şi în ferme, din Texas până în California, Kansas şi Idaho şi, în cele din urmă, din nou în Wyoming. Iubirea mea pentru cai nu s-a clintit niciodată şi mă consideram un dresor bun, dar, în mare măsură, adoptasem vechiul stil, care se baza pe forţă, teamă, intimidare şi repetiţie. Nu eram dur în mod intenţionat – în general, oamenii care lucrează astfel cu caii, nici nu sunt – dar nu mai eram un băiat care se împrietenea cu caii lui. Pierdusem legătura cu acea sensibilitate naturală pe care o avusesem cândva. Caii erau viaţa mea şi făceam orice mi se părea necesar ca să am nişte animale bine instruite, supuse, pentru fermă, terenul de polo sau arenă. Încă nu învăţasem cum să gândesc asemenea unui cal.

---

* Să ne gândim la o diviziune continentală ca la o linie invizibilă. De ambele părţi ale liniei, râurile şi cursurile de apă se deplasează în direcţii diferite. Se golesc în corpuri separate de apă mai mari. S-ar putea scurge spre nord, sud, est sau vest în râuri, bazine, golfuri sau mări mai mari. Cea mai lungă diviziune continentală din lume se numeşte Diviziunea Continentală a Americii. Unii o numesc Marea Divizie. Începe în Alaska şi se termină în vârful sudic al Americii de Sud. (n. ed.)

Totul s-a schimbat când am cunoscut un dresor de cai, pe nume Ray Hunt. Ray mi-a amintit ce mă învățase și calul Skeeter: pentru a face un cal să accepte șaua și călărețul, nu e nevoie să-l faci să se supună. De fapt, acest lucru se poate obține printr-o abordare total opusă: adică, acordându-i calului dreptul de a-și exercita propria voință și creând o situație în care el *alege* să coopereze cu călărețul.

Unii numesc această abordare „călărie naturală". Alții o numesc „îmblânzirea cailor". Nu e un concept atât de misterios precum sună. Nu presupune decât să înțelegi cum funcționează mintea unui cal și apoi să folosești aceste informații pentru a dezvolta un parteneriat benevol, întemeiat pe încredere și respect de ambele părți, corectitudine și limite clare. Cu alte cuvinte, să gândești ca un cal. E o formă de comunicare subtilă ce are loc prin limbajul corpului și aplicarea iscusită a presiunii și a eliberării. E atât de eficientă încât pare curată magie, dar, de fapt, se rezumă la aplicarea constantă a unor principii simple.

Utilizând filozofia pe care am învățat-o de la Ray și, mai târziu, de la mentorul lui, Tom Dorrance, precum și de la un alt mare călăreț, Tink Elordi, am devenit, din nou, o persoană care învață despre cai. După ce m-am despărțit de Locke, am cunoscut-o pe Jane, a doua mea soție. Eu și fiica mea, Tara, ne-am mutat în Wyoming, ca să locuim la ferma Diamond Cross, la nord de Jackson Hole, la poalele munților Teton. Așa cum spun mereu, eu sunt cowboyul norocos care a apărut din senin și s-a însurat cu fata fermierului. Acest frumos petic de pământ și siguranța pe

care am descoperit-o în căsnicia mea au devenit cadrul perfect în care mi-am găsit adevărata chemare în viaţă.

A fost aproape o întâmplare. Jane şi cu mine am fost întrebaţi dacă suntem interesaţi să organizăm un rodeo privat pentru trei sute de directori executivi de la Microsoft. Am angajat cowboy din zonă care să călărească tauri şi armăsari nărăvaşi şi să concureze în cursa cu butoaie. Publicul a fost încântat şi am câştigat mai mulţi bani într-o noapte decât într-o vară întreagă de călărit mânji. Au urmat şi alte grupuri. Am început să includ demonstraţii de „îmblânzire a cailor" – folosind principiile pe care ţi le voi împărtăşi în această carte –, iar reacţiile au fost neaşteptate. S-a dovedit că oamenii găseau în aceste mici spectacole ceva mai mult decât o sursă de distracţie. Am primit o avalanşă de mesaje în care ne spuneau cât de puternic fusese impactul, atât la nivel personal, cât şi profesional.

„N-am învăţat doar cum să fiu un lider mai bun, ci şi un părinte mai bun", ne-a scris un CEO.

„Chiar mi-a schimbat modul în care interacţionez cu echipa mea", ne-a transmis un manager. „Am învăţat să fiu mai puţin critic şi mai răbdător, să recompensez micile progrese şi să-i îndrum pe oameni spre succes."

Astăzi, vizitatori din toate domeniile şi din toată lumea vin la ferma noastră să înveţe despre leadership, încredere, muncă de echipă şi comunicare. Unele dintre poveştile lor sunt cuprinse în paginile acestei cărţi, precum şi poveştile multor cai pe care am avut privilegiul să-i cunosc (în unele cazuri, am schimbat numele pentru a le proteja intimitatea).

Până la urmă, sunt un dresor de cai, nu un consultant în management și, cu siguranță, nu un terapeut. M-am întrebat adesea ce mă califică pe mine – un cowboy care a terminat doar studiile liceale – să-i învăț ceva pe acești lideri de succes. Adevărul e că nu eu, ci caii îi învață. Eu doar încerc să traduc limbajul lor.

La un moment dat, când mă gândeam la această cale neașteptată pe care a apucat-o viața mea, am deschis Biblia și iată ce am citit: „Fiul omului, spune casei lui Israel o ghicitoare, spune-i o pildă”*. Am rezonat imediat cu asta. Cred că, într-adevăr, caii oferă ceva similar unei pilde. Atunci când oamenii mă văd lucrând cu un cal sau când citesc povești despre caii pe care i-am dresat, reușesc să interpreteze întâmplarea la care asistă și să descopere în viața lor adevăruri pline de însemnătate. Ajung să reflecteze la propriile defecte sau greșeli, recunoscându-și potențialul de a fi mai buni și, poate, chiar conștientizând fricile și suferințele pe care le-au ținut ascunse până atunci. Lecțiile pe care le deprind îi ajută să fie lideri mai eficienți la locul de muncă și părinți mai buni pentru copiii lor. Pe unii îi ajută să depășească traume sau dependențe, să-i ierte pe cei de care s-au înstrăinat, să-și înfrunte fricile, să-și clădească încrederea sau să-și găsească pasiunea în viață.

Pe parcursul deceniilor în care am desfășurat această activitate, am văzut de nenumărate ori cum îi schimbă pe oameni: întotdeauna în bine. Am văzut oameni duri și insensibili, care au devenit mai blânzi și mai empatici. Am

* Iezechiel, 17:2. (n. aut.)

văzut oameni timizi și temători, care au deveni mai hotărâți și mai încrezători. Am văzut oameni înfumurați și aroganți, care au devenit umili și vulnerabili. Niciuna dintre aceste schimbări nu a avut loc fiindcă le-am spus oamenilor ce era în neregulă cu ei. Pur și simplu, caii le-au arătat cine erau cu adevărat, așa că au început să lucreze cu ei înșiși.

Pentru fiecare lecție pe care le-am transmis-o oamenilor care au venit la fermă, există o lecție pe care am învățat-o *la rândul meu*. A fost un privilegiu să lucrez cu unii dintre cei mai importanți lideri din domeniul afacerilor și din domeniul politic și reține multe vorbe înțelepte din conversațiile noastre, din corespondența noastră sau din simpla lor interacțiune cu propriile echipe, la care am fost martor la fermă. Am fost uimit, de nenumărate ori, de similaritatea existentă între modul în care își conduc companiile și principiile pe care le-am învățat în dresarea cailor. Principiile pe care le împărtășesc în paginile acestei cărți sunt inspirate de exemplele tuturor marilor lideri pe care-i cunosc, fie ei bipezi sau patrupezi.

O predică pe care o poți vedea

În cazul în care te întrebi dacă metodele aplicate în dresajul cailor funcționează și pentru ființele umane, dă-mi voie să te lămuresc: oamenii nu sunt precum caii, iar ce funcționează în cazul cailor nu are întotdeauna aceleași

efecte în privința oamenilor. Mai mult, ceea ce îți voi spune nu e o metodă, ci o filozofie. E un set de principii călăuzitoare pentru a construi relații mai sănătoase – cu caii, cu oamenii, cu noi înșine. Fiecare cal e diferit, după cum fiecare om e diferit, așa că ce funcționează pentru un individ, într-un anumit moment, s-ar putea să nu funcționeze pentru altul, într-un moment diferit. Dacă crezi că a „gândi ca un cal" se rezumă la o metodă, cum consideră mulți oameni, aceasta va deveni fixă și restrictivă. Dar, dacă reușești să înțelegi fundamentul acestei filozofii și să revii mereu la ea, vei găsi soluțiile potrivite în orice situație te-ai afla.

Înainte să începem, vreau să-ți spun un poem. Îmi plac poemele despre cowboy. La finalul unei demonstrații, de multe ori mă urc pe o găleată întoarsă cu fundul în sus, lângă cal, și mă aplec peste spinarea lui, ca să se obișnuiască cu mine – pregătindu-l pentru momentul în care mă voi afla, efectiv, în șa. Când începe să se relaxeze, rămân pe găleată cu o mână pe gâtul lui, și recit versuri oaspeților noștri. Mai târziu, în jurul focului de tabără, aceștia îmi cer să le spun și mai multe poezii. Una dintre preferatele mele – care a devenit preferata multor lideri cu care lucrez – a fost scrisă acum mai bine de o sută de ani, de Edgar A. Guest. Se numește *Sermons We See (Predici pe care le vedem)* și sună cam așa:

Aș prefera să văd o predică decât s-o aud întruna, zi de zi;
Aș prefera să nu-mi spui care-i calea, ci tu alăturea să-mi fii.
Ochiul e un învățăcel mai bun și mai dispus decât a ta ureche,

Căci dacă sfatul te încurcă, exemplul e mereu făr' de pereche;

Cei mai buni predicatori sunt cei care trăiesc după a lor credință,

Căci, ca să vadă cum lucrează binele, oricine are trebuință.

Și iute pot să-nvăț să fac un lucru, de îmi arăți tu cum se face,

Poate că nu-ți pot urmări cuvintele, dar îți pot privi mâinile dibace.

Și s-ar putea ca predica ce-mi ții să fie plină de adevăr și-nțelepciune,

Dar eu prefer să-nvăț uitându-mă cum faci tu totul bine;

Posibil e să te-nțeleg greșit și nici să nu pricep a tale sfaturi bune,

Dar nu pot să mă-nșel văzând cum tu te porți și cum trăiești în lume.

Când văd o faptă bună că se face, sunt dornic și eu să fiu bun.

Când un frate mai slab se clatină și unul mai puternic se oprește-n drum,

O mână de-ajutor să-i dea de poate, și-n mine crește mai tare dorința

Să devin la fel de puternic și de grijuliu cu toată ființa.

Și toți călătorii pot fi martori că cei mai buni ghizi de azi

Nu-s cei care-ți spun care este drumul, ci cei ce ți-l arată, să nu cazi.

Un om bun îi poate învăța pe mulți, căci oamenii cred în ceea ce văd cu ochii lor;

O faptă bună la care asistă valorează cât patruzeci care li se povestesc de zor.

Cine stă în preajma oamenilor de onoare învață să prețuiască onoarea tuturor,

Pentru că viața cinstită grăiește într-o limbă pe care lumea o înțelege ușor.

Recunosc că un orator priceput mă vrăjește cu retorica lui:

Dar aș prefera să văd o predică decât s-o aud întruna, zi de zi.[*]

Acum, când te invit să citeşti aceste pagini şi să-i întâlneşti pe oamenii şi caii pe care i-am cunoscut, îmi doresc ca prin cuvintele mele să „vezi" evenimentele pe care le descriu. Nu vreau, sub nicio formă, să-ţi ţin predici. Dar sunt martor la miracole mărunte în fiecare zi, în ţarcul meu rotund şi în viaţa oamenilor care se strâng în jurul gardului. Caii m-au învăţat atât de multe despre cum să fiu un tată, un soţ, un lider şi un om mai bun.

Sper că şi tu vei vedea, în poveştile lor, lecţia pe care ei o transmit.

---

[*] Edgar A. Guest, „Sermons We See", în *Collected Verse of Edgar A. Guest*, Riley & Lee, Chicago, 1943, pag. 599. Publicate pentru prima dată în *The Boy Agriculturist*, volumele 12–13, Şcoala de băieţi din statul Illinois, 1919. (n. aut.)

CAPITOLUL UNU

Nu poți minți un cal

Niciun filozof nu ne înțelege atât de bine precum câinii și caii.
Dintr-o singură privire, ei își dau seama cine suntem cu adevărat.

– HERMAN MELVILLE